

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Katna metams 10 l., pusmečiui 6 l., 1 mėn. 1 l. 20 c.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 20 c. visiems.

Skelbimai: petito eilutė 20 c.; prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Laisvės Al. 12 Nr. Telef. 90 Nr

Rašykim į „Kari“.

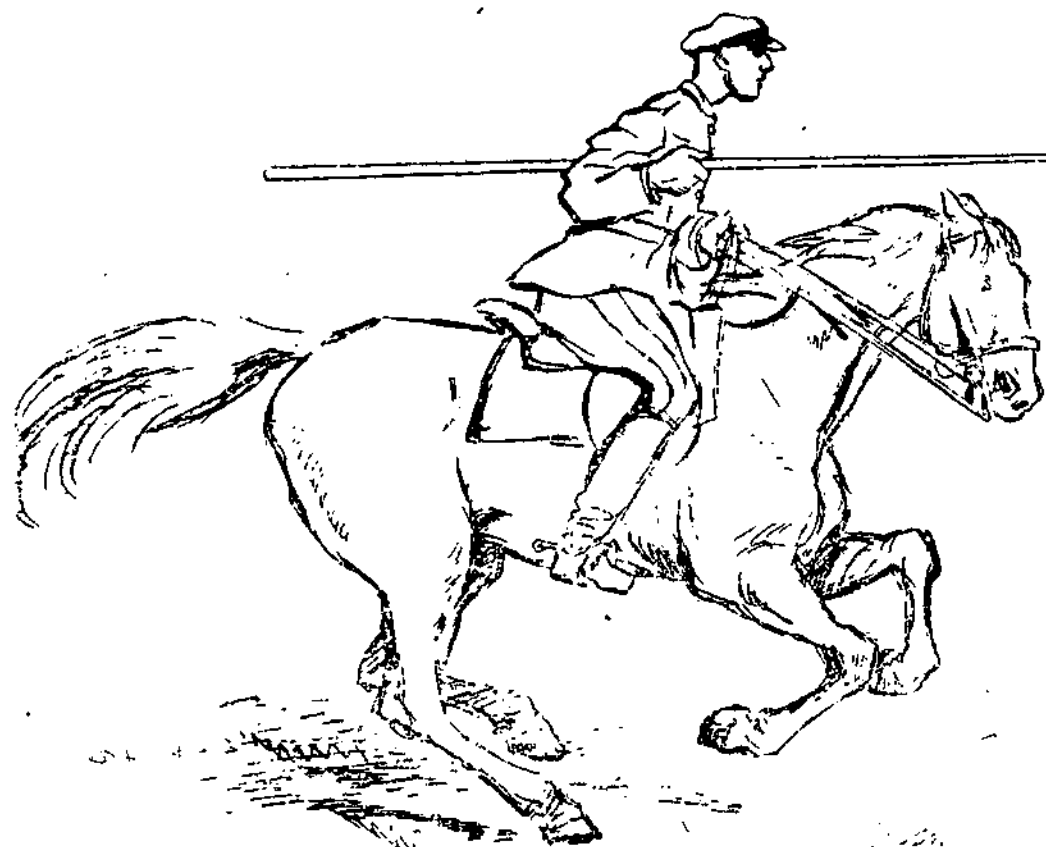
Pastaruoju laiku „Karys“ pradėjo gauti daugiau raštų iš kariuomenės dalių, nuo karių, kurių skaičių pastebima, kad yra tokių, kurie pirmą kartą imasi plunksnos darbų. Tai pagirtinas reiškinys: 1) „Karys“ rasis daugiau žinių iš mūsų kariuomenės gyvenimo, ko iki šiol labai trūko ir buvo pageidaujama, ir 2) patsai karys, rašinėdamas žinučių iš savo dalies gyvenimo, pratinsis rašinėjime. Rašinėjimas, mokėjimas tinkamai savo mintis rašte dėstyti yra naudingas kiekvienam. Pradėjusiems reiktų rašinėjimo nemesti.

Nereikia bijoti, kad Redakcija jo rašto gali neišspausdinti arba, kad norinčiam rašyti trūksta mokslo. Nemažai tokių, kurie vos pradėdami žiūrėti į mokslą jau imasi plunksnos darbo—rašinėti ir paskui nesigaili. Tik pradžia būna labai vargi ir tenka kartais iškęsti Redakcijos atsakų: netinka, nedėsim. Tačiau aišku, kad ir ne kiekvienas turi gabumų prie rašymo, taigi ne visuomet ir geri norai gali išsipildyti.

Žinutės iš kariuomenės gyvenimo, jeigu jos tik įdomios, nesusenusios ir neina prieš drausmę negali susilaukti atsakymo „nedėsim“, nors kažin kokio nepratusio rašinėti būtų parašyta. Redakcija jas ištaisius sunaudotų. Toks nepratėlis, įsižiūrėdamas į savo tilpusias, nors ir gerokai ištaisytas žinutes, turės progos matyti, ko jam trūksta rašinėjimo darbe

ir kaip tame tobulintis. Nuo žinučių galėtų palengva pereiti ir kiton plunksnos sritin. Paskui gi toks jaunuolis, išėjęs iš kariuomenės ir sugrįžęs į savo kampeį, būtų labai naudingas visuomenei, berašinėdamas į jam tinkamus civilius laikraščius iš savo apylinkės žinučių, straipsnelių ir t.t. Prieš karą sodžiuose ypač daug buvo jaunimo gerokai prasilavinusio ir rašinėjančio daug naudingų žinelių į laikraščius.

Tačiau kreipiame dėmesį, kad tas jaunimas buvo gerai prasilavinęs, nors dažnai ir be jokių mokyklų, bet pats per save, vien skaitymu, pasikalbėjimuose, galvojimui ir rūpesčiu. Aišku, kad ir „Kario“ rašytojais gali būti tik galvojančiai, skaitantieji naudingas knygas, ar laikraščius besilavinantieji, o jų išeitas ar neišeitas mokyklose mokslas lyg antron

Iš raitininkų rungtynių š. m. rugp. 25 d.: dūrimas.

(Vyr. leit. Jennerio pieš.).

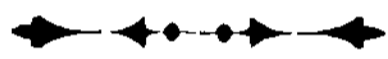
šiam atsitikime statomas vieton. Kitas gali būti išėjęs ir labai gerą mokslą, bet visai niekam, taigi ir rašinėjimui į laikraščius netinkantis. Asmeniškai gabumai, pastangos, norai čia daugiausia reiškia. Dabar gi, esant mūsų tėvynės ramumui, stovint kariuomenei vietoj, pats tinkamiausias laikas skaityti, lavintis, mokytis. Kiekvienoj dalyj, esant geram norui, sumetus šiek tiek aukų, išgavus dar iš šen ar ten pinigų, galima gražius knygynėlius įtaisyti.

Rašinėjantiems į „Kari“ žinių ar šiaip straipsnių reikia prisilaikyti šių taisyklių: 1) Visur redakcijos reikalauja, kad raštų vienoj pusėj lapo, arba geriau sakant vienam puslapyj, kitas puslapis liktų tuščias;

2) į vieną lapą, nemišyti dalių sporto, švietimo ir kitų žinių, bet kiekvienos rūšies žinią rašyti atskirame lape, kadangi „Karys“ tokias žinias dalina į skyrius: apie sportą dalyse „Kariuomenės Sportas“, apie švietimą ir kt. „Iš kariuomenės gyvenimo“ ir t. t. Sumaišytos įvairių rūšių žinios daro Redakcijai daugiau darbo, tenka jas karpyti ir atatinkamai išskirstyti. Laikas gi Redakcijai yra labai brangus. 3) Vengti nereikalingų žodžių, didelių jausmo reiškimų. Duokime tik gyvus faktus. 4) Jei rašte pažymime kokį nors asmenį, tai nerašyti vien pirmas jo vardo ir pavardės raides, bet parašyti išsistisą vardą ir pavardę. Redakcija pati, jei ras reikalingu, jo pavardę sutrumpins ar visai išbrauks. 5) Būtinai parašyti pilną savo vardą, pavardę ir adresą. Redakcijos galima prašyti vardo ir pavardės nespausdinti, o tik išspausdinti kokį nors slapivardį ir t. t. 6) Žinios turi būti labai gerai patikrintos, teisingos.

Būtų gera, kad kariai ir kitokių įdomių žinių rašinėjų iš Lietuvos kampelių, kad ir ne kariuomenę liečiančių. Bet šis antraeilis dalykas, pirmiausia, tai rašinėjime iš kariuomenės gyvenimo.

„Karys“ dabar yra gavęs nemažai raštų iš kariuomenės gyvenimo, bet ne dėl redakcijos kaltės kelintas „Kario“ num. išeina tik iš 8 pusl. ir trūksta visai atsiųstai medžiagai vietos. Pradėjus „Kariui“ vėl eiti iš 12 pusl. visi prisiųsti raštai bus išspausdinti, naujų gi visuomet lauksime.

Žvalgytis.

* * *

Aš paklausiau rytą saulės:
Kodel ji kas sykį kelias
iš rytužių vis miglota,
ko veidužis jos rasotas...

Aš paklausiau miglužėlės:
iš kur imas kas rytelį
tekant saulei rasužėlė
ką dabina mūsų gėles...

* * *

Klausiau vėjo lakūnėlio:
kodel rytą toli girdis,
ko medeliai tylūs klausos
paskui užia neramiai...

* * *

— Vai neklausk kodel miglota
rodau veidą, vaike, Tau,
aš žiūrėt dar nepratau,
kaip daug vargsta rytų broliai!..

Iš kur imas rasužėlės
kas rytelį ir neklausk
tik šautuvą tvirtai spausk...
gal pranyks ir miglužėlės...

* * *

Vėjas tyliai tarė man
kodel rytą toli girdis, —
— kad išgirstų jūsų širdys
atsilieptų jų vargan!..

Čekoslovakų kariuomenės manevrų pabaiga.

Čekoslovakų kariuomenė rugsėjo pradžioj darė didelius maneversus, į kuriuos buvo sukviesta daug svečių iš kitų valstybių. Buvo iš Lietuvos kariuomenės atstovų. Manevrai buvo pradėti iš tolimų valstybės kraštų ir baigėsi prie Poličkos miesto. Manevruose dalyvavo 3 divizijos su įvairiais karo pabūklais bei paskutiniaisiais karo technikos įrengimais. Manevrai parodė, kad nors čekoslovakų kariuomenė dar ir jaunutė, bet labai gerai susiorganizavus bei susitvarkius. Ligi šiam laikui pavyzdinčiausia kariuomenė po karui skaitėsi prancūzų, bet po šių manevrų tarp svečių iškilo ginčas ir abejonė, kieno kariuomenė geresnė—prancūzų ar čekoslovakų.

Paduodame čia tik tų manevrų pabaigos aprašymą, kaip tai yra aprašyta Pragos laikraštyj „Prager Presse“ iš 23-IX-6 d. tečiau dauguma vietų pavadinimų išbraukėm, nes jos mūs skaitytojams negal būt įdomios.

Viena manevruojančios kariuomenės dalis vadinosi Moravijos arba „mėlynieji“, kita gi tiesiog čekų arba raudonieji.

Moravijos kariuomenės žygiavimas pirmyn ir puolimas. — Pirmieji susidūrimai. — Parėdymai šiai dienai.

Moravijos kariuomenė rugsėjo mėn. 5 d. sulig vyriausios vadovybės įsakymo pradėjo žygiuoti pirmyn. Kavalerijos brigada prieš 10 valandą susitiko su maišyta priešininko rinktine iš kavalerijos ir pėstininkų ir puolė ją. Puolimas buvo paremtas šarvuotų automobilių ir artilerijos, ir privertė priešininko rinktinę trauktis į šiaurę. Rinktinė pasiekė rugsėjo 5 d. įsakytą žygio vietą. 7 pėstininkų divizija, bežygiuodama pirmyn, susitiko su mažesnėmis priešininko rinktinėmis, tikriausiai supėstintomis raitininkais, privertė jas atsitraukti šiaurės kryptimi ir su savo žygio apsauga pasiekė Krönelberg—Prusau linijos. 6 pėstininkų divizija atmetė priekinį iškištus priešininko raitininkus atgal ir sustojo su savo apsauga nustatytoje linijoje.

Rugsėjo mėn. 5 d. bendra situacija charakterizuojama šiais faktais: Dienos įvykiai parodė Moravijos kariuomenės kavalerijos kautynes su priešininko kavalerija rajone į vakarus nuo Kronau, kuriose raudonųjų grupės kavalerija apsupamuoju puolimu buvo atstumta. Šias kautynes sekė ministeris Udržal, generolas Mittelhauser ir generolas Syrový. Paskiau šie aukšti asmenys aplankė vyriausią Moravijos kariuomenės štabą Letovice ir išklausė kariuomenės vado generolo Podhajsckio ir šios grupės artilerijos viršininko, generolo Rambauseko raportus. Letovice kariškus manevrų dalyvius pasitiko ir sveikino civilė ir miesto valdžia.

Moravijos kariuomenės vadas pranešė apie naują padėtį, kurioj šį momentą jo kariuomenė buvo.

Sparninė grupė (raudonųjų partijos) 5 valandą išvyko pirmyn iš rajono į šiaurę nuo Letovice sulaukyti priešininko veržimasį pirmyn iš Zwittau—Polička ir užimti poziciją pietuose Prusau—Zwittau kelio. Po šios dienos kautynių priešininko kariuomenė vakarė užėmė liniją Jedlova—Pohledy ir yra artimame susidūrime su savo priešininku.

Sulig manevrų vadovybės parėdymo rugsėjo mėn 6 dienai abi kariuomenės turi šiuos uždavinius: Sparninė grupė (raudonųjų partijos) turi sulaukyti priešininką rajone Polička—Zwittau, kad išvengtų apsupimo iš rytų. Moravijos kariuomenė (mėlynieji) puola ir ruošiasi atstumti sparninę priešininko grupę ir tuo būdu sudaryti priešininko sparnui pavojaus.

Tuomi ir baigiame pačių manevrų aprašymą. Karo technika, kaip ir bendrai technika, Čekoslovakijoje labai išsivysčius. „Karyj“ išspausdinsime kai kuriuos karo technikos aprašymo dalykus, kurie laike manevrų apsireiškė.

Lauko kepyklos įtaisymas.

Kadangi negalima pasitikėti, kad vietinės kepyklos pakankamai patieks kariuomenei duonos, tai kiekvienai kariuomenės divizijai reikalinga viena lauko kepykla su 10 duonkepių pečių. Nepertraukiamai, pilnoj to žodžio prasmė, kaip fabrikuose, duona buvo gaminama lauko kepyklose. Tą gaminimą iš tiesų galima sulyginti su naujausiomis didžiulėmis kepyklomis. Tešla gaminama dviem darbininkų pamainomis. Kad palengvinti darbą, o svarbiausia greičiau ir daugiau tešlos gaminti, lauko kepyklose bus įtaisytos, kaip tik lėšos leis, motoru varomos mašinos tešlai maišyti.

Didžiojo karo atsiminimas Lietuvoj: apdaužyta Anykščių bažnyčia.

Be pertraukos duoną gaminant viename pečiuje per valandą galima iškepti apie 50 kepalėlių po 1400 gramų, kas sudarys 100 žmonių dienos davinį. Kiekvieną dieną, kada kepykla nežygiuoja, per 24 valandas 10 pečių galima iškepti duonos 24.000 žmonių, vadinasi daugiau, negu tat divizijai reikalinga. Tomis dienomis, kada kepykla žygiuoja ir tik 10 valandų gali dirbti, per dieną paruošia tik 10.000 duonos davinių. Kiekviena kepykla turi savo vežime visus įtaisus, kurie tik reikalingi tikrai kepyklai įtaisyti. Tie įtaisai tai didelės palapinės pečiams nuo lietaus ir šalčio uždengti, palapinės miltams ir duonai ir paskiau palapinės žmonėms ir raštinei. Ant kitų kepyklos vežimų sukrauta 100 centnerių miltų, paskiau viduriniai kepyklos įtaisai, svarbiausia gi duonkubiliai. Tešlą galima ir žygiuojant tiek paruošti, kad kepykla sustojus gali veikiai pradėti duoną kepti.

Tų duonkepių pečių pavyzdys paimtas iš buvusios Austrų-Vengrų kariuomenės. Del savo veikimo tinkamumo ir judrumo tat yra pačios geriausios kepyklos, kuriomis aprūpinamos naujausios kariuomenės. Kariuomenės manevruose prie Poličkos melynėji kiekvienoj pėstininkų divizijoje turėjo po vieną tokią lauko kepyklą, tik, žinoma, su mažesniu žmonių skaičiumi negu tikrai dirbant, nes pats dabartinis divizijos aprūpinimo reikalas nėra toks didelis, kaip per karą.

Vėliau „Karyj“ parašysime dar apie aprūpinimo tarnybą ir sanitarinę tarnybą.

Iš „Įsakymų Kariuomenei“.

Kareivių miškuos sauvaliavimas. Nežiūrint Įsakymų Kariuomenei (1921 m. 208 Nr. 3 §), pastebima nemaža atsitikimų, kad kareiviai savavaliai kerta valstybiniuose miškuose medžių malkoms arba kitokiems reikalams. Dalių bei įstaigų Viršininkams griežtai įsakau daboti, kad tas daugiau nesikartotų. Miškų administracijos valdininkams nurodžius savavaliu medžių kirtimo faktą, dalies vadas privalo tuojau pasiųsti dalies atstovą dalyvauti nuostolių nustatyme ir protokolo surašyme. Kaltininkai kiekvieną kartą turi būti surasti ir patraukti atsakomybėn, o jų viršininkai nubausti už savo valdinių neišauklėjimą.

Įsak. Kar. 173 Nr. iš 23-IX-22 d.

Kariškis privalo būti su savo vyresnybe atviras, su savo draugais pilnas gyvumo, šiaip gi visumet drąsus, narsus, pasirengęs save už Tėvynę paaukoti, turėti drąsos žiūrėti į akis teisybei ir neteisybei. V. p. J. Toliušis.

Karo chronika.

Iš visur.

— **Vokiečių pasyvus pasipriešinimas nutrauktas.** Rugsėjo 25 d. sušauktame Vokietijos kraštų ministerių pirmininkų posėdyje susitarta baigti pasyvų pasipriešinimą prancūzams Rūro krašte, kadangi politinė vidaus padėtis, o ypač finansinė verčianti tai padaryti. Iki šiol vedamas vokiečių okupuotuose kraštuose priešinimasis prancūzams ir belganis buvo remiamas Vokiečių vyriausybės ir reikalavęs daug išlaidų, kuomet krašto finansai gan blogoje padėtyje. Rugsėjo 26 d. Vokiečių prezidentas ir vyriausybė minimą pasipriešinimą atšaukia ir kviečia Rūro gyventojus stoti prie darbo.

— **Vokiečių vyriausybė** rugsėjo 27 d. paskelbusi visoj Vokietijoje apsiausties padėtį. Šio paskelbimo tikslas apsaugoti šalį nuo vidaus neramumų iš dešinės (tautininkų) ir kairės (komunistų) pusės. Vykdomoji Vokietijos valdžia pavesta 7 karo vadams ir prie jų pristatytiems civiliniams komisarams.

— **Bulgarų revoliucija.** Komunistai, gyventojų palaikomi, Senojo ir Naujojo Žagarų ir Čirpano apylinkėse: Šipkoj, Enene, Šeinove ir kitose Kozaliko vietose sukėlė riaušių prieš valdžią. Pirmiausia sukilimas buvo prasidėjęs Bulgarijos pietuose, bet ten nepavykus persimetė į šiaurę. Čia buvo paskelbė Sovietų respubliką, bet Kazaliko įgulos valdžios kariuomenė sukilėlius išvaikė ir jie pasitraukė į kalnus; čia keliose vietose įsistiprinę bandė gintis. Mūšij užmušta apie 100 žmonių ir apie 150 sužeistų. Veikusi ir artilerija. Komunistų kariuomenė artilerijos gavo pasigrėbti iš valdžios kariuomenės. Ties Zmejecu ir Oricevu sukilėliai išardė geležinkelį. Sukilime dalyvavo apie 500 tūkstančių komunistų ir ūkininkų.

Sukilimas ir šiaurėje pasisekimų neturėjo, be vieno, kito kautynių laimėjimo. Turėjo sugniužti del ginklų trūkumo. Sukilimo vadai vieni, patys save nušūdę, kitus savieji nušūdę.

Dabartinis Cankovo ministerių kabinetas padavęs Bulgarų carui atsistatydinimo prašymą. Caras iš naujo Cankovui pavedė kabinetą sudaryti.

Kitomis žiniomis, sukilimą darė ne komunistai, bet valstiečiai, nepatenkinti dabartine valdžia, kuri laikosi dvarininkų ir miestiečių reikalų, bet ne sodiečių.

— **Maroke.** Ispanų laivynas sąstata 6 kreiserių ir 12 naikintojų pradėjo bombarduoti Maroko pietų

krantus. 100.000 kariuomenė, esanti Melilos fronte, pradėjo marokiečius pulti iš rytų. Naudojamasi dujomis.

— **Rusų aviacija didėjanti.** Visoj Rusijoje šaukiami lakūnai ir specialistai darbininkai, kurie siunčiami į Ukrainą ir Turkestaną. Statomi nauji aerodromai Tiflise, Odesoje, Rostave, Bakuose ir kitur. Kiek šis darbas yra rimtas—tikrų žinių neturime.

— **Tautų Sąjungos militarės akcijos pareiga.** Pirmojo (juridinių klausimų) komisijoje Prancūzijos delegatas pareiškė savo opoziciją prieš Kanados pasiūlymą dėl tikslesnio apibrėžimo pasižadėjimų 10 straipsnio. Aiškinamoji rezoliucija priimta 26 balsais prieš 24. Tuo būdu prieš ketverius metus Kanados pasiūlymas tiksliau apibrėžti 10 straipsnį virto tikrenybe.— Rezoliucija skamba šiaip: „Tatai atitinka straipsnio dvasiai, kad atsitikimuose, kuriuose taryba tikisi pasiūlyti turėsianti militares priemones panaudoti, atsitikus puolimui arba puolimo pavojui, arba puolimo grasinimui, tada ji atsako už kiekvienos valstybės geografinę padėtį ir ypatingąsias sąlygas. Kiekvienos Tautų Sąjungos nariu esančios valstybės yra nustatymo instancijos dalykas nuspręsti, kokiame mate ji turi užtikrinti, pavartojant savo militarės galios priemones, pasižadėjimo vykdymo kaslink Tautų Sąjungos narių nepriklausomybės ir teritorinės laisvės palaikymo. Tačiau Tarybos rekomendacija yra labai svarbi ir visų narių turi tuo priimama būti, kad sąžiningai savo pažadus išpildžius.“

Komisija tuo pat metu išrinko septynių narių subkomisiją Tautų sąjungos nenuolatinių narių rinkimui reguliamai tikrinti.

„Prager Presse“ iš 1923—IX—20.

— **Kliedėjimas.** Lenkų laikraštis „Gazeta Warszawska“ iš rugsėjo 13 d. patalpino savo skiltyse sekančio turinio straipsnį, užvardinus „Prieš žygį į Vilnių.“

„Pastaruoju laiku Klaipėda tapo vieta, kame Lietuva ruošiasi Lenkiją pulti. Ten organizuojasi trys vokiečių skyriai, kurie turės būti sunaudojami žygiui

į Vilnių. Minimų skyrių priešakyje stovi generolas fon Laiminas.

Kareiviai nešioja lietuvių uniformą, bet visi jie išimtinai vokiečiai. Šių skyrių karininkais yra Vokiečių reguliarės tarnybos karininkai. Šių skyrių dvasia perdėm monarkinė.

Vokiečių skyrių organizavime Klaipėdoje dalyvauja žymus baronas Silvio fon Brederikas. Jis traukia į tuos skyrius karininkus iš Pabaltijos aristokratų.

Į juos jau įstojo baronai: Kriudeneris, Nelke ir Mantoifelis. Brederikas išnaudoja savo santykius su žymiomis vokiečių firmomis: Krupo, Stineso ir kt., kad pristatyti reikalingų šiems skyriams dalykų.

Baronas fon Brederikas ir jį apsupantieji organizuoja lietuvių kariuomenėje pristatymus. Jau prasidėjo ginklų, apšarvavimo ir arklių pristatymas. Viskas pristatoma Klaipėdos uostu.“

Aišku, kad tokias nesąmones gali klegėti tik nesveika ar pikta lenkų vaidentuvė. Tokiais be mažiausio sveiko proto krislo klegėjimais lenkai patys nori paslėpti kokius nors blogus norus.

— **Didžiųjų valstybių karo išlaidos** pirmuose 1923 ir 1922 m. 9 mėnesiuose sekančios: Anglų 27,7 ir 60,8 milijonų svarų sterlingų, Prancūzų 1,11 ir 3,59 milijardų frankų, Jungtinių Valstybių 220 ir 360 milijonų dolerių ir Rusijos 647 ir 556 milijonų aukso rublių.

Didžiųjų valstybių kariuomenės sąstatai 1923 ir 1922 m.: Anglų 106.514 ir 80.919, Prancūzų 666.743 ir 450.859, Vokiečių 836.000 ir 100.000, Rusijos 1.300.000 ir 1.100.000 ir Jungtinių Valstybių 86'500 ir 137.000 žmonių.

Sulig tarptautinių žinių laike karo sužeistųjų skaičius: Vokietijoje 1.537.000, Prancūzuose 1.500.000, Italijoje 800.000, Rusijoje 775.000, Lenkijoje 320.000, Čekoslovakijoje 236.000, Austrijoje ir Pietų Slavijoje 164.000, Jungtinėje Valstybėje 157.000, Angluose 117.000, Rumunijoje 100.000, Australijoje 75.000, Belgijoje 50.000 Kanadoje 45.000, Naujoje Zelandijoje 20.000 ir Suomijoje

Padėtis Vilniaus krašte.

Daug kalbama apie Vilnių, tačiau mažai pažįstamas to krašto gyvenimas. Čia bus paduota šiek tiek žinių apie tai, ką šio rašto autorius yra matęs okupuotoj Lietuvos daly.

Grobiami mūsų sostinę ir jos apylinkes „broliai“ lenkai turėjo galvoj pirmiausia pelną. Pasijutę mūsų žemėje lenkai tuojau kibo prie miškų. Tie miškai, kurie išliko nuo vokiečių okupacijos laikų, pateko tuojau ypatingon lenkų „globon“. Lenkai kerta juos ir be pasigailėjimo gabena užsienin: Vokietijon, Anglijon ir Prancūzijon. Valstybinės girios, kame dar daug buvo išlikę šimtamžių medžių, bematant pavirto tyruoliais ir dykumomis. Kerta kiekvieną medį — storą statymui gelžkeliams, ploną — popieriui gaminti, nežiūri visai to, kad medeliai dar labai laibūs kartais daug laibesni už ranką, nežiūri, kad iš jų dar gali išaugti gražus, drūtas medis. Lenkams tai ne galvoj— jiems svarbu šios dienos pelnas.

Kad veikia tuos miškus iškirtus, pravedama tam tyčia skirti gelžkeliai, kuriais gabenama miškas. Taip padaryta apie Valkininką, kame randasi labai plačios girios ir vokiečių buvo beveik neliestos. Tatai lenkams itin patiko: jie pravedė gelžkelį ir per keletą mėnesių užuot miško beliko dykuma. Tą pat jie yra padarę apie Pabradę Švenčionių apskrity ir visur, kame

randasi girios. Iš tokio kirtimo be pasigailėjimo jie turi daug naudos.

Nors kalbama, kad lenkai prideda prie Vilniaus krašto valdymo, bet tatai ne tiesa. Jie suteikia pašalpos, kad išlaikius Vilniaus miesto valdybą, kame daugybė tarnautojų lenkų, duoda pinigų eibei policijos (milicijos) išlaikyti, tačiau visą tai su nuošimčiais sugrįžta iš miško pardavinėjimo. Yra suskaičiuota, kad lenkai treja tiek gauna iš miškų, kiek jie išleidžia krašto valdymui. Taigi kai kurių žmonių spėliojimai, kad Vilniaus kraštui reikia pridėti, yra visai be pamato. Tik lenkai tuo būdu dumia pasauliui akis: žiūrėkit, kokie mes geradariai, mes šelpiame Vilniaus kraštą. O tuo tarpu pinigus iš krašto tik lupa ir lupa.

Dar labiau naikina miškus privatiniai savininkai arba dvarininkai. Jie gerai supranta, jog nebeilgas jų ponavimas Vilniaus krašte, jog galų gale reikės iš ten bėgti, kaip tai buvo atsitikę jau 1920 m. Taigi, turėdami tai galvoj, jie nežiopso, skubina kuoveikiausiai miškus išparduoti, nes kiekvieną valandą gali būti per vėlu. Jie taip pat kerta ir drūtus ir laibus medžius, stato tam reikalui gelžkelius ir t. t. Bet čia randasi dvarininkams labai nepatogi kliūtis. Būtent iškirsti medžiai užsienin reikia gabenti geležinkeliais, kas yra brangu, ir kas mažina medžių kainą.

Kaipgi jiems būtų patogu, kiek jie laimėtų pinigų, jei galima būtų plūkyti sėliai Nerimi ir Nemunu per Kauną į Klaipėdą! Jie daug, daug uždirbtų. Todel dabar visos jų pastangos, visos mintys, visi rūpesniai

10.000). Bendras laike karo sužeistųjų skaičius siekia apie 7.121.000 o su čia nepaminėtomis valstybėmis arti 10 milijonų.

(Milit. Wochenblatt 5 Nr. 1923. IX. 10).

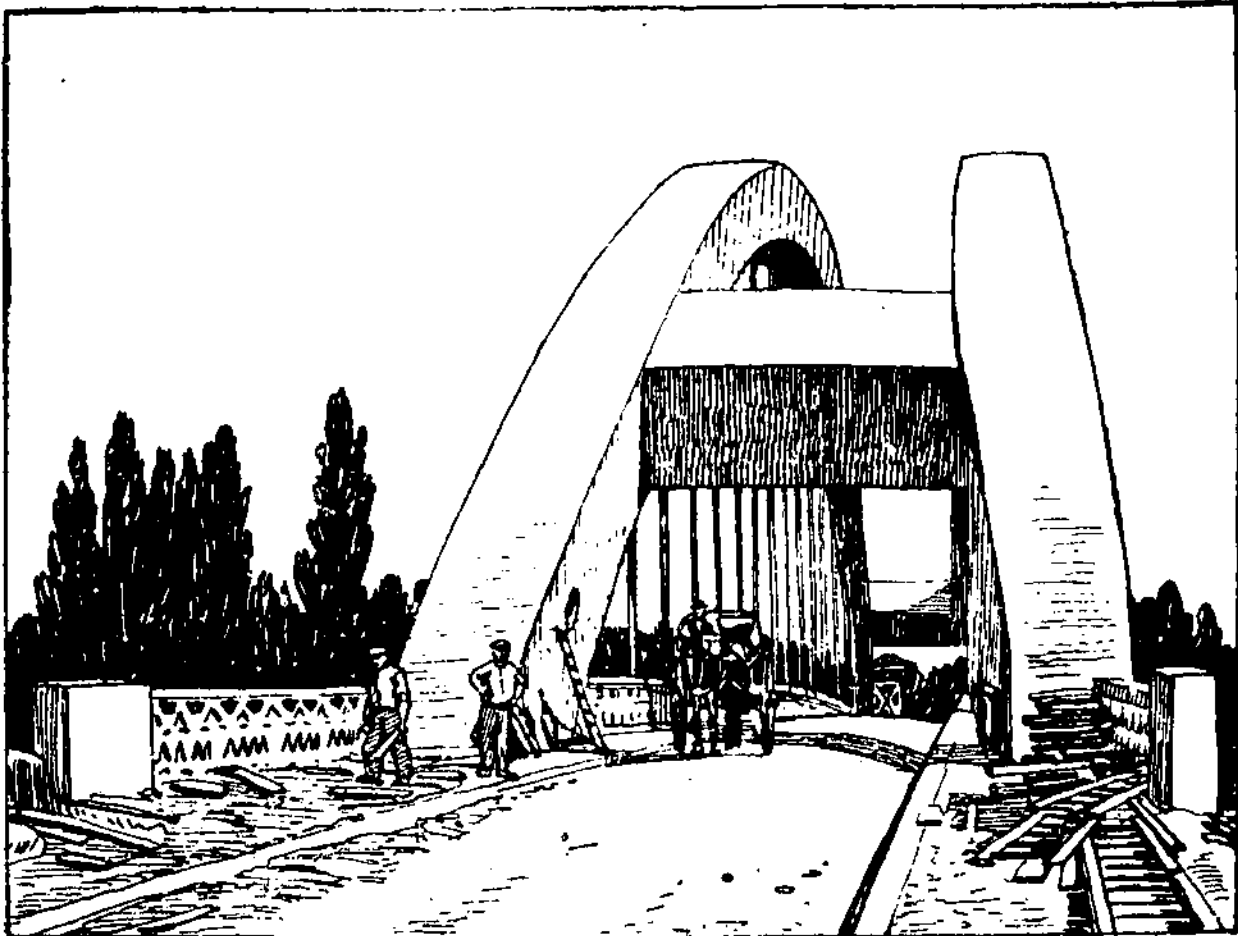
Turiu aš nebijot garbės vainiko, bet drausiai nulenkt jam savo galvą.

Iš kariuomenės gyvenimo.

Manevrai. Rugsėjo mėn. 28-29 d. d. rajone Galiava — Mariampolė — Prėnai buvo manevrai, kuriuose dalyvavo iš vienos pusės 1 gusarų pulkas su 3 baterija, o iš kitos 2 ulonų pulkas su 6 baterija.

Švietimas.

Iš 7 pėst. Žem. Kunig. Butegidžio pulko šv. kom. darbuotės. Čia, kaip ir kitose kariuome-

Didelis, neseniai pastatytas tiltas iš betono Vokietijoje. Betonas statyboj vis dažniau atstoja geležį. Pas mus, Lietuvoj, irgi vis dažniau iš betono stato trobų, tiltų ir t. t.

nukreipti į tai, kaip gavus Nemunas į savo rankas, kaip gavus Klaipėdą savo globon. Tuomet nebereiktų medžių gabenti vagonais per Rygą, per Danską ir per Vokietiją, kas nepatogu ir kas daug pinigų niekais paleidžia. Bet tuomet ir miškai dar sparčiau nyktų iš Vilniaus žemės paviršiaus. O juk Vilniaus krašte yra labai daug, miškų daug daugiau negu šioj pusėj.

Prie miškų kirtimo uždriba šiek tiek ir vietos sodiečiai, bet kadangi lenkų markė savo kainą kuone kasdien keičia — tad iš to uždarbio maža paguoda, nes po kiek laiko jis pavirsta dažnai į nieką.

Dvarininkai gali ir su dvarais elgtis, kaip tinkami. Dvaruose jie dar didesni šeimininkai. Su kumiečiais elgiasi, kaip nori, pavaro iš vietų, kada nori, moka algos kiek jiems patinka, muša kiek lenda, o žmonių gyvenimai, tai biauresnė negu gyvulių. Nuomininkus mėto kada įsigeidžia. Servitutus atsiiminėja ir t. t.

Žemės reforma, nors paskelbta, bet gyvenime lenkų valdžios nevykdoma. Tikrojoj Lenkijoje stambūs dvarininkai, kaip turėjo apžioję didžiausius žemės plotus, taip ir tebeturi, nes negi gali dvarininkų valdžia skriausti dvarininkus, pati save. Todėl bežemiai ir mažžemiai nėra nieko gavę. Užimtuose rytuose, kame gyvena lietuviai, gudai ir ukrainiečiai, lenkų valdžia, tesa, paėmė daug žemės į savo rankas, bet tas žemes, kurios anksčiau yra priklaususios nelenkams. Tačiau iš paimtųjų valdžios žinion žemių dauguma teko ne darbo žmonėms, bet visokiems generolams ir paprastiesiems dykaduoniams. Pavyzdžiui Vilniaus krašte

nės dalyse, švietimo darbas plačiais, sparčiais žingsniais žengia pirmyn. Per 3-4 mėnesius daugiau padaryta, negu pernai per ištikus metus. Tame darbe daug padėjo majoras T. su savo plačia iniciatyva.

Liepos mėnesio 10 d., dalyvaujant visiems pulko kariams: griežiant, pulko dūdų orkestrui tautos imną, buvo iškilmingai atidarytas „Kareivių Kliubas“. Majoras T. ir keli kiti dalyviai pasakė keletą gražių prakalbų. Kliubas bus ta vietelė, kur kariai dar arčiau susidraugaus, vienybės savo sielomis — bendriems tautos siekiams siekti, o kartu čia gaus šviesos ir kultūros peno. Maloniausio įspūdžio padarė ši šventė į visus karius. Kliubo sienos buvo gražiai išpuoštos tarp kitko ir įvairiais paveiklais iš pulko gyvenimo istorijos. Čia pat randasi pulko knyginkas, kuris ir teikia skaitymui knygas, laikraščius ir t. t. Dabar K. Kliubas tapo kareiviams tuo ramiu kampeliu, kur jie prie knygos, laikraščio, šachmatų ar kitų dorų žaislavimų linksmi leidžia liuoslaikį, neišpažindami kareivinių nuobodžio, ir kartu apsisaugodami nuo įvairių piktų pagundų.

Buvo surengta ir keletas koncertų. Koncertavo pulko orkest. kuris davė progos pasiklausyti malonios muzikos, kaip publikai taip ir patiems kareiviams, o švietimo reikalams davė šiek tiek litų.

Rugpiūčio m. 4 ir 15 d. šviet. komisija surengė ekskursijas: prie žvėjų, prie švyturio, susipažinimui su žvėjų gyvenimu, jo sąlygomis ir bendrai su pajūriu. Rugpiūčio m. 5 ir 17 d. surengtos tuo pat tikslu ekskursijos prie laukininkų (ūkininkų), į kelis ūkius. Visur maloniai buvom priimami ir teko pamatyti ir išgirsti daug kas gero, naudingo ir pamokinančio. Ne vieną ėmė noras, grįžus iš kariuomenės namo, taip pat patogiai ir praktiškai įsitaisyti savo ūkyje. Nors dalyvavimas ekskursijose buvo tik laisvu noru, bet dalyvavo visgi apie 700 žmonių ir daugiausia ūkininkų sūneliai. Tokios ekskursijos manoma tęsti ir toliau į įvairius ūkius, fabrikus, dirbtuves, kur kariai nors dalinai susipažins su šalies gamyba, pramone ir jos sąlygomis. Gal įgys platesnį supratimą apie visuo-

yra gavę didelius dvarus Pilsudskis, Lietuvos neprietelius, generolas Želigovskis, generolas Mokšeckis. Toliau teko didelis dvaras lenkų vyskupui Bandurskiui, kuris ragino vietos sulenkėjusius žmones kariauti prieš Lietuvos nepriklausomybę. Tas vyskupas dabar yra labai narsus, bet savo laiku jis pabėgo nuo rusų iš Lvovo. Be to dvarus yra gavę Pilsudskio draugai Tokaževskis, Pristoris, Bobickis, Kirtiklis, Koscialkovskis, Dombskis ir daugelis kitų, kurie dažnai šio krašto pirmiau ir matę nebuvo, tačiau padėjo Želigovskiui jo biauriuose žygiuose. Kai kurie apdovanotųjų turi arba nusipirko be to žymius dvarus. Pasidaliję dvarus nauji šeimininkai nieko tenai neveikia. Jie rūpinasi tik įsitaisyti medžioklei plotus ir pan. Kita žemė randasi dvarininkų rankose. Ji daugumoje dirvoauoja, nes ten lenkų dvarininkai patys nieko nedirba: neturi arklių arba bijo ką nors pradėti, nes netiki dabartinei padėčiai. Nuomon taip pat neatiduoda, nes bijo, kad laikui bėgant, nuomininkas netaptų savininku. Parduoti žemę yra sunku, kadangi iš Lenkijos gilumos žmonės bijo pirkti; jie spėlioja, kad Vilniaus kraštas lenkams laikinai priklauso, bijo palydėti savo pinigų. Vietos žmonės, kad ir norėtų, negalėtų pirkti, nes neturi už ką, lenkų markės savo kursą keičia beveik kasdien. Tuo tarpu žemę parduoda už dolerius, auksą, ir kitą pastovią valiutą. Taigi nors žemę parduodama, palygint nebrangiai, bet nėra pirkėjų.

M. Baužys.

menės gyvenimą ir kitomis akimis žiūrės, kaip į savo gyvenimą, taip ir į visos šalies.

Be to ilgiai rudens bei žiemos vakarais, kuomet negalima bus išeiti nė prie numylėtos jūros (o kas jos nemyli!); nei į žaliąjį mišką — manoma steigti įvairių amatų kursai. Tam tikslui manoma pasinaudoti kaip pulke esamomis dirbtuvėms (kalvių, stalių ir tt.), taip ir pridedamaisiais amatais. Prirengiamieji darbai eina. Gal pavyks įgyvendinti darbo principas ir mūsų jaunutėj kariuomenėj: kitose kariuomenėse, rodos, šis tas daroma šioj srityj. Tai, rodos, pirmi žingsniai šioje srytyje mūsų kariuomenėj ir ilgainiui, jeigu tik prižytų ir įleistų giliau šaknis, tai kariuomenė virst tikra mokykla ir šviesos šaltiniu, kur jaunuoliai ras sau nu-istatymą tolimesniam darbui ir gyvenimui. Tad nė vienas nebėgs iš kariuomenės, nesislapstys, bet priešingai skubės į ją, kaip į šaltinį su brangiu gyvybės vandeniu. A.

T e a t r a s.

Kauno Karių Kliubo artistai vaidino 2-jo Ulonų pulko karių kliubo salėje rugsėjo 14 ir 15 d. Penktadienį 14 d. buvo suvaidinta Bitės 3 veiksmų veikalas „Kova“. Turinys iš baudžiovos laikų, piešia sunkią valstiečių praeitį. 2-jo Ulonų pulko kariai veikalo vaidinimu nelabai buvo patenkinti.

Šeštadienį 15 d. buvo vaidinama dvi operetės, iš kurių man teko matyti tik Čiurlionienės - Kymantaitės komed. „Kuprotas Oželis“. Lengvas veikalėlis sukėlė linksmo ūpo. Būtų malonu, kad Kauno Karių Kliubo artistai dažniau lankytųsi provincijoje. Taip gi gerai būtų, jei 2-jo Ulonų pulko Švietimo Komisija daugiau žiūrėtų tvarkos laike vaidinimo, tai gal žmogus nesijaustum, kad esi lyg jomarkė, kaip per šiuos vaidinimus buvo. K. T.

9-as p. L. K. Vytenio p. Rugsėjo 16 ir 17 d. Kareivių Rūmuose gastroliavo p. maj. Braziulevičiaus vedama Karių Dramos Megėjų Kuopelė. Pirmą dieną pastatė 3 veiksmų dramą „Kova“, o antrą — operetę „Consilium Facultatis“ ir „Kuprotą Oželį“. Geresnių vaidinimų kareiviai nebuvo matę, todėl šie spektakliai paliko gilaus įspūdžio. Ypač labai patiko kareiviams „Kuprotas Oželis“. Geistina, be abėjo, kad p. maj. Braziulevičius su savo Megėjų kuopele dažniau lankytų kariuomenės dalis. V.

Vakaras. Rugsėjo 9 d. N. mieste „Karių Kliube“ 1-ame pėst. D. L. K. Gedimino pulke įvyko viršlų ir puskarininkų vakaras-koncertas. Buvo atėję ir daug karininkų su pulko vadu.

Pirmu dainavo solo iš m. Čaikovskio ir Bravino tenoras leit. Kulikauskas, kurio balsas padarė gero įspūdžio. Antru sudainavo solo 3 dainas kapelm. Gudavičius. „Leiskit į Tėvynę“ ir kt. baritonas raštinkas Kelbauskas. Klausytojai aplođimentais palydėjo jauną dainininką.

Taigi sudainavo daug įdomių dainų vietinis choras diriguojant ponui Petraičiui. Baletą šoko mergaitės, o ant galo orkestras sugriežė iš operų „Dėmonas“, „Karmen“ ir kt.

Po koncertui buvo šokiai ir žaislai iki 3 val.

P. K.

S p o r t a s.

2 p. D. L. K. Algirdo pulko šventė. Rugsėjo 9 d. algirdiečiai šventė 5-ųjų metų pulko sukaktuves.

Aukštųjų Šančių kalne 11 val., mišioms pasibaičius, pulko iškilmė. Į iškilmes atsilankė Valstybės Prezidentas, Krašto Apsaugos Ministeris, Kariuomenės Vadas. 15 toj valandoj kalne prasidėjo sportas. Pulkas komanduojant leit. Pavriui, atliko kai kuriuos laisvuosius judesius, o mokomoji kuopa — laisvus judesius su šautuvais.

Toliau sekė 100 ir 400 metrų atstumų bėgimai ir įrankių gimnastika. Įrankių gimnastikoj matyt buvo karių pirmųjų metų tarnystės, tačiau greitai prasilavinusių; veiksmai buvo atliekami be varžymosi, be didelio pajėgų įtempimo. Lengvosios atletikos rungtynių nebuvo. Baigėsi futbolo rungtynėmis su 5-to p. pulko futbolo komanda. Rungtynės dėl nesusipratimų liko nebaigtos.

Kariams, geriausiai atlikusiems gimnastiką Krašto Apsaugos Ministeris įteikė dovanas: Už gimnastiką ant turniko: 1. jaun. pusk. Kevelaitis Vincas — 2-os kuopos, 2. vyr. pusk. Pilvinis Augustas — 1 kulk. kuopos, 3. jaun. pusk. Kazlauskas Stasys — Ryšių komandos, 4. vyr. pusk. Kriauklys Jurgis — mok. kuopa, 5. eilinis Linkevičius Antanas — mok. kuopa, 6. eilinis Vanagaitis Jonas — mok. kuopa. Už gimnastiką ant par. brusų: 1. vyr. pusk. Dulka Antanas — 2-os kuopos, 2. jaun. pusk. Augustaitis Aleksas — 1-os kuopos, 3. eilinis Kalvaitis Jonas — mok. kuopos, 4. eilinis Reingoldas Motelis — 1-mos kuopos. 5. eilinis Giedraitis Marijonas — 8-tos kuopos. Už lipimą į stulpą: 1. jaun. pusk. Kevelaitis Vincas — 2-os kuopos, 2. vyr. pusk. Benešiūnas Andrius — 1-os kuopos. Už lipimą kopečiomis: 1. eilinis Genys Stasys — 2-os kulk. kuopos, 2. jaun. pusk. Subačius Jonas — 1-mos kuopos, 3. eilinis Sadauskas Edvardas 1-os kulk. kuopos. Už šokimą verčiantis per galvą: 1. vyr. pusk. Miklaševičius Kazys — 7-tos kuopos, 2. eilinis Suvaisdis Alfonsas — Ryšių kom., 3. eilinis Sapeženko Antanas — 7-tos kuopos. Už bėgimą atstumos 100 metrų 1. eilinis Pres Beinis — 8-tos kuopos. Už gimnastiką ir 400 metrų atstumos bėgimą: 1. viršila Hartvingsonas Jurgis — 1-os kulk. kuopos.

M e š k u t i s.

Kaip be plunksnos rašyti.

Vienas juokdarys paskelbė laikraštyj šį atsišaukimą: „Kas nori išmokti rašyti be plunksnos, teprišiučia man 100 litų, gaus paaškinimą“. Kai jau gerokai pinigų prisirinko, jis visiems išsiuntinėjo tokį patarimą: „Rašyk paišeliu“.

Kas girdėti

Lietuvoje.

— **Paminklas žuvusiems Ūkmergėje.** Spalio 2 d. Ūkmergėje atidengtas paminklas žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę Ūkmergės rajone. Ji pastatė Lietuvos Pagražinimo Draugijos Ūkmergės skyrius.

— **Lietuvos Valstybės pajamos** už š. m. rugpiūčio mėn. Gauta paprastųjų pajamų 9.545.648 litai 5 ct., nepaprastųjų pajamų 11.265 lit. 17 ct. Be to š. m. rugpiūčio 1 d. buvo likę (iš praeitų mėnesių įplaukų) 2.884.941 lit. 21 ct. Tokiu būdu viso pajamų turėta 12.441.854 lit. 34 ct. Išlaidų turėta 12.137.120 lit. 51 ct. Tat rugsėjo 1 d. liko 304.733 lit. 83 ct.

— **Žmogžudybės.** Rugsėjo 19 d. Panevėžio miškų urėdo pavaduotojas Lopata, patikrinęs Upytės mišką, grįžo vakare su eiguliu Survila į Panevėžį. Antros dienos rytą jų arklys, kuriuo jiedu išvažiavo, atsirado savo ganyklose su kruvinu vežimu. Rugsėjo 26 d. Lopatos lavonas rastas miške. Apie Survilos likimą kol kas nežinoma. Prieš mėnesį toj pačioj girininkijoj dingo be žinios girininkas Grybas.

Lietuva ir užsieniai.

— **Naujas Sovietų Rusijos atstovas Lietuvai** p. Loranca, rugsėjo 29 d. atvyko į Kauną užimti savo pareigas.

— **Pasikeitimas pašto perlaidomis su Amerika.** Iki šiol pinigai siunčiami iš Amerikos ar į Ameriką buvo siunčiami tik vien laiškuose. Dabar Lietuvos Susisiekimo Ministerija padarė sutartį su Amerikos pašto žinyba, kad pinigai tarp šių dviejų valstybių galėtų būt siunčiami ir perlaidomis. Pasikeitimo punktas Naujorkas, Kaunas. Siunčiami pinigai iš Lietuvos į Ameriką bus keičiami iš litų į dolerius, o siunčiami iš Amerikos į Lietuvą — iš dolerių į litus. Galės perlaidomis siųsti iki 100 dolerių.

Užsieniuose.

— **Katastrofa Dambravos kasyklose** (Lenkijoje). Iš Dambravos — Gorniko praneša apie baisią katastrofą Dambravos kasyklose, kuriose dirbo apie 800 darbininkų. Katastrofa įvyko dėl kilusio „Redeno“ kasyklose gaisro. Iki šiol surasta 33 lavonai; pasigendama 80 darbininkų. Likusieji išsigelbėjo.

Taip pat atsitiko didelė nelaimė Falkirto Anglių kasyklose (Anglijoje) kur žuvę 60 žmonių.

— **Traukinių plėšikai Lenkuose.** Naktį iš rugsėjo 17 į 18 d. traukinį 1621, beeinantį iš Vilniaus į Zbalbunavą, tarp stočių Biala ir Udrucka, užpuolė plėšikų gauja iš 40 — 50 žmonių. Plėšikai, apsistatę sargybomis, traukinį šeimininkavo pustrėčios valandos kol visus apiplėšė. Užmuštas vienas Vilniaus žydas, sužeisti vienas kareivis ir tarnautojas. Iš plėšikų vienas buvo sužeistas, kurį patys plėšikai atsitraukdami pribagė.

— **Lenkijoje prasidėjęs stiprus monarchistų judėjimas.** Monarchistai nori karaliaus sosto. Užimti Lenkų sostą stengiasi patraukti Rumunų karalienę. Matyt, šiemet apsilankiusi Varšuvoje Rumunų karalienė nemažai užžavėjo lenkų aristokratiją.

— **Abisinija priimta į Tautų Sąjungos narius.**

— **Cukraus pramonės institutas,** rugsėjo 22 d. tapo iškilmingai atidarytas Pragoje (Čekoslovakijoje). Šio instituto laboratorijos turėsiančios naujausius tyrinėjimo aparatus.

— **Didžiųjų Britų (Anglijos) konferencija** prasidėjo š. m. spalio 1 d. kurioje svarstoma Anglijos apgynimas jūroje, žemyne ir ore; Anglų užsienių politika; ypač reparacijų ir garantijų atžvilgiu; kaip sutvarkyti jūros, žemės ir oro susisiekimą tarp atskirų Did. Britų valstybės dalių ir t. t.

— **Žemės drebėjimas Persijoje.** Rugsėjo 23 d. Kermane buvo didelių žemės drebėjimų. Padaryta daug nuostolių, Ožžuroje sugriauta daug namų, užmušta 123 žm., sužeista virš 100 žm.

— **Automobilių lenktynės Latvijoje.** Neseniai įvyko automobilių lenktynės. Lenktynėse dalyvavo 11 automobilių. Lenktynės tęsės apie 155 km. iš Rygos į Mintaują. Geriausia automobilių firma esanti „Hupmogle“, tuo tarpu kitų firmų automobiliai buvo keičiami sykius taisyti. Po „Hupmobile“ eina „Benc“ ir iš dalies „Ford“.

— *Sakoma, kad pagalba visuomet ateina iš viršaus; kada gi ji ateina iš apačios?*
— *Scenoje, iš suflioriaus.*

Klausimai ir atsakymai.

Laiškais į klausimus neatsakome.

Kl. 175. Yra kalbama, kad atitarnavus paskirtą laiką Lietuvos kariuomenėje leidžiama vykti Amerikon, įstoti į Amerikos kariuomenę. Jeigu leidžiama kur reikia kreiptis? Norintis keliauti.

Ats. 175. Kol šalyje tebėra karo stovis joki emigracija (keliavimas užsienin) atsargon paleistų vyrų neleidžiama. Turintiems užsienyje atlikti svarbius reikalus, leidžiama išvykti neilgiau 3 mėnesių. Kaslink leidimo į svetimas kariuomenes stoti negali būti nė kalbos. Kareivių tarpe nemažai plepalų leidžiama ir jų reiktų nepaisyti, kaip neturinčių jokių pagrindų.

Kl. 176. Drausmės statute nurodoma, kad kareivius galima bausti statant su šautuvu, mano nuomone, t. y. ramiai stovėti ir šautuvą laikyti prie šono, bet gyvenime daroma kitaip. Pastato ramiai stovėti ir šautuvą laikyti ant peties, t. y. statymas nebe su šautuvu, bet po šautuvu. Ar čia yra statuto neaiškumas ar viršininkų jo neprisilaikymas? Alf. Ž.

Ats. 176. *Su šautuvu* reiškia tą patį, ką rusų „подъ винтовкой“ arba kaip dauguma mūsų karių sako „po šautuvu“. Čia yra sulietuvintas žodis, kadangi *po šautuvu* lietuvių kalbai neatitinka, tai yra rusicizmo liekana. Žmogus gali stovėti tik po stogu, po medžiu, po atviru dangumi, bet niekad šienpiovys negali stovėti po dalgiu, grėbėja po grėbliu, nors jiedu dalgį ar grėblį ir ant peties laikytų, bet sakoma: šienpiovys stovi su dalgiu, gėbėja su grėbiu. Tas pats prilyginama ir šautuvui. *Su*, kaip matome, seniausi mūsų kalbos taisyklė ir pažįstamas mums išsireiškimas, tad jokių abejonių negali sukelti, kad stovėti *su šautuvu* reikėtų ką kitką negu stovėjimą ramiai, šautuva laikant ant peties.

Kl. 177. Pratarnavęs artilerijoje virš 2 metų klaidingai buvau paleistas atsargon ir namie išbuvau 5 mėn. 23 dienas. Paskiau tapau pašauktas ir vėl artilerijon paskirtas. Kiek laiko turėsiu tarnauti ir kuomet paleis? Gr. P. Gliniskis.

Ats. 177. Klaidingo paleidimo atsargoni laikas tarnybon neįsiskaito. Jus paleis, kuomet atitarnauste namie prabūtą laiką, sukakus 3 met. 3 mėn. tarnybos, jeigu anksčiau to nebūtų kokio parėdymo.

Kl. 178. Ar savanoris eilinis gauna didesnę algą už pašauktąjį? P. R.

Ats. 178. Savanoris negauna. Gauna didesnę tik virštarnybiniai.

Kl. 179. Važiuojant kariui geležinkeliu civilio teismo reikalais ar kariams keliauti leidimai bus duodami iš dalies dovanai ar tik papigintomis kainomis? Vladio Jonelis.

Ats. 179. Kaip karinio, taip ir civilinio teismo reikalais vykstant turi būti išduodami kariams keliauti leidimai veltui. Kap. B.

Kiekvienas mano pralietas kraujo lašas bus už aukso milijonus brangesnis ir spindės saulės skaistumu Lietuvos laisvėj.

Redakcijos atsakymai.

F. Lukauskui. Js. Kar. 93 Nr. neturit teisės būt paleistu.

K. Leščiukaičiui. Žiūr. š. m. „Kario“ 31 N. 153 ats.

Fontanui. Prašyk komandos keliu pristatydamas liūdymą apie šeimos stovį. Savanorių šeimos pašalpos nebeįgauna.

Kla jū n a m s. 1. Tamstos dėdės kaimyno, nuo kurio dėdė nuomuoja žemę, brolienė neturi teisės prietos žemės. Žemės savininkas turi pilną teisę kam nori ją išnuomoti. 2. Jeigu formalūs pirkimo dokumentai padaryti pas vyr. notarą, tai nuo minimos duktės niekas nebegali žemės atimti. 3. Yra milicijos kursai prie Piliečių Apsaugos Departamento. Pasiskaityk š. m.

„Lietuvos“ laikraščio 118 Nr. „Valdžios Žinios“.
4. Kitam apskrity apsigyventi galima.

P Simkui. Kareivių šeimynos jokios pašalpos nebegauna. Tamstos, kol neatitarnausite privalomo laiko, nepaleis.

Kikirikaičiui. Liūdimus apie išlaikymą mokomos kuopos kurso privalo išduoti dalis ir reikia kreiptis į dalies vadą. Išdavimo laikas nenustatytas.

V. p. V. Navickui, Žiopliui, A. E. Žiūr. š. m. „Kario“ 34 Nr. 161 ats.

Nerimasčiui. Žiūr. š. m. „Kario“ 4 Nr. 30 ats.

Mastauskui ir Rozanvaldui. Jums abiem tenka ištarnauti po 3 metus; anksčiau nepaleis.

Ažuolui, P. Šatui, S. Grybauskui, A. E. Žiūr. š. m. „Kario“ 34 Nr. 160 ats.

Jaun. rašt. Garniui. Jeigu dalies įsakymu esi pakeltas puskarininku, tai tokiu ir skaitais. Užlaidytas teisingai. Žiūr. š. m. 34 Nr. 160, 161 ats.

Jūriui. Žiūr. š. m. „Kario“ 31 Nr. 156 ats. ir 34 Nr. 160 ats.

Žiukslaitei. Žiūr. š. m. „Kario“ 14 Nr. 94 ats.

J. Divizinskiui. Su Klaipėdos laivų dirbtuve neturime jokių ryšių ir į T. klausimą negalime atsakyti.

St. Tėvynės gynėjui. Žiūr. š. m. „Kario“ 4 Nr. 29 ats., 34 Nr. 160 ats. Medžių negausi. Del liūdymo gavimo atsakyt negalim, kadangi nežinom už ką sėdėjai.

Berželiui. Žiūr. š. m. „Kario“ 31 Nr. 153 ats. ir 34 Nr. 160 ats.

K. Daugėlai. Palikimas niekad teisių nenustoja ir brolis gali žemę atieškoti.

A. Bagdanavičiui. Anksčiau įsakyme pažymėto laiko nepaleis.

Vanagui. Žiūr. š. m. Įs. Kar. 76 Nr. „Viršt. nusik. įst.“ 16 §. Algą gauni sulig laipsniu. Apskr. Žem. Tv. sutikus gali tėvas paimti Jūsų vardu žemę, kol grįšit iš kariuomenės.

Grybui ir J. V. Pavardės pakeitimo reikalu žiūrėkit 1922 m. Įsak. Kar. 72 Nr. 1 §.

Narui. Atostogų 5 mėn. tarnybon įsiskaitys. Tėvynės Gynėjui. Jaunesniam broliui suėjus į metus, vyre-nysis privalo atitarnauti savo karo tarnybą.

Aleksandrui. Įs. Kar. 238 Nr. 4 §. liečia tik ką pašauktus, bet išstojusių iš Karo Mokyklos jis gali neliesti. Dalies yra pareiga pasirūpinti raštininkų ir kaip tokius turi teisės užlaikyti.

J. Norkui. Jeigu esi bežemis, tai turi teisės žemės gauti. Tarnaujančio savanorio šeimynos išmesti neturi teisės. Kreiptis į savo darbo inspektorių.

L. A. Galėsi būt paleistu. Kreipkis komandos keliu.

P-kui. 1 kl. Galėjot būti paleistu nuo kareivia-vimo pareigų, jeigu būtumėt po pašaukimo neveliau 1 mėnesio pradėję rūpintis, bet dabar pervėlu. 2 kl. Perkela tik savo dalies ir divizijos vadui sutikus.

Girkaičiui. Už tokius dalykus Tamsta ir tas išpirkikas gali pakliūti teisman ir būti smarkiai nubaustu.

Lietuvoje tėra tik

KRIVULĖ,

ilustruotas mėnesinis laikraštis.

Jei nori pažinti Lietuvą — jos gamtą, valstybės vyrus, mokslo ir meno darbininkus, rašytojus, visuomenės veikėjus, — skaitykit „KRIVULĖ“. Jei nenori atsilikti nuo mūsų literatūros ir meno augimo, nuo valstybės ir visuomenės gyvenimo, tai turėk savo namuose „KRIVULĖ“. Jei nori pažinti pasaulį ir jo valdovus, mūsų kaimynus ir draugus, — jei nori pamatyti kaip lietuviai kitur gyvena — visa parodys „KRIVULĖ“.

„KRIVULĖ“ redaguoja Kazys Puida, leidžia Lietuvos Telegramų Agentūra „Elta“.

„KRIVULĖS“ kaina: vienam Nr. 2 litai. Metams 20 litų. Užsieniui dvigubai.

„KRIVULĖS“ Redakcija ir Administracija: Kaunas, Daukanto gatvė 9. Telefonas „Elta“.

REIKALAUKITE VISUOSE
KNYGYNUOSE!

Jau išeina iš spaudos populerus
MOKSLO ŽURNALAS

KULTŪRA.

Nr. 1 TURINYS:

1. Redakcijos žodis.
2. Prof. V. Čepinskis — Mokslas.
3. J. Elisonas — Regeneracijos reiškinys gyvulių gyvenime.
4. J. Končius — Pažinkime savo kraštą.
5. V. Tarasenka — Alk'akmenys Trakų apskrity.
6. Z. Kuzmickis — Vestuvių drama.
7. Jaunas pilietis — Demokratija ir kope-racija.
8. Vl. Putvinskis — Bangos.
9. Vaižgantas — Dirbkime.
10. Pajėgos ratas.
11. Vabzdžiai — ligų platintojai.
12. Iš „Kultūros“ b-vės darbų.
13. Ir t. t.

„KULTŪROS“ kaina: metams—12 litų, ¹/₂ m.—6 lt., atskiras numeris — 3 litai.

Norintiems prenu nerata bus imama uždėtu mokesčiu. Visų suinteresuotųjų prašome paskubėti atsiliepti ir užsisakyti, kad laiku žurnalą gautumėt. Kas nori Nr. 1 pamatyti atsiųskit laiškų pašto ženklų už 3 litus — išsiųsime.

„KULTŪROS“ b-vė, Štauliai, Dvaro g., 24.

Leidžia Kr. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Kap. P. Ruseckas.

Valstybės spaustuvė. Kaunas, Kanto gatvė Nr. 14.